

Samoregulacijski kodeks ravnanja
operaterjev mobilnih javnih
elektronskih komunikacijskih storitev
o varnejši rabi mobilnih telefonov s strani otrok in
mladostnikov do 18. leta

Izdal in založil

Gospodarska zbornica Slovenije,
Združenje za informatiko in telekomunikacije
Dimičeva 13, 1504 Ljubljana

Oblikovanje Samo Grčman

Naklada 2000 izvodov

Tisk Present d.o.o.

Ljubljana, marec 2009

Samoregulacijski kodeks ravnanja operaterjev mobilnih javnih elektronskih komunikacijskih storitev o varnejši rabi mobilnih telefonov s strani otrok in mladostnikov do 18. leta

1 SPLOŠNA DOLOČILA

1.1 Uvodne ugotovitve

- Uporaba mobilne tehnologije je danes za večino prebivalstva Slovenije del vsakodnevne izkušnje, saj si življenje brez mobilnih telefonov že težko predstavljamo. Hiter razvoj tehnologije omogoča uporabniku večji nabor dodatnih storitev, ki pa hkrati z dodano vrednostjo za uporabnika predstavljajo tudi mnoge možnosti za zlorabo. Zaradi mladosti in naivnosti so tarča takšnih zlorab pogosto predvsem mlajši uporabniki mobilne telefonije.
- Samoregulacijski kodeks (v nadaljevanju: kodeks) ravnanja predstavlja nadgradnjo podpisanega Evropskega pravnega okvirja za varnejšo rabo mobilnih telefonov pri mladostnikih in otrocih (European Framework for Safer Mobile Use by Younger Teenagers and Children), ki ga je 6. februarja 2007 v Bruslju podpisalo 15 predstavnikov evropskih operaterjev, članic GSM-združenja.
- Evropski operaterji in ponudniki vsebin so razvili nacionalne in podjetniške pobude za zagotovitev varnejše rabe mobilnih telefonov pri mladoletnikih v večini držav članic EU.
- Kodeks je oblikovan za uporabo na slovenskem trgu mobilnih elektronskih komunikacij in je sestavljen v skladu z veljavno evropsko in nacionalno zakonodajo.
- Samozaveze, zapisane v tem kodeksu, predstavljajo minimalno raven zaščitnih ukrepov za zagotavljanje varnejše rabe mobilnih telefonov pri otrocih in mladostnikih do dopoljnega 18. leta starosti, podpisnice pa sprejemajo tudi druge ustrezne ukrepe za doseg istega cilja.
- Podpisniki tega kodeksa se zavedajo, da morajo za doseg ciljev kodeksa sodelovati z vladnimi in nevladnimi organizacijami, uporabniki, starši, skrbniki in drugimi organizacijami za zaščito otrok.

1.2 Obseg zaščitnih ukrepov na podlagi kodeksa

- Ker lahko operaterji nadzorujejo le lastne vsebine, zanje prevzemajo polno odgovornost. Operaterji, podpisniki tega kodeksa, se bodo zavzemali, da njihove lastne vsebine ne bodo v nasprotju s sprejetimi smernicami kodeksa in da ne bodo vsebovale kakršnega koli elementa diskriminacije.
- Operaterji niso ponudniki vseh vsebin, ki so dostopne njihovim uporabnikom, zato prevzemajo le posredno odgovornost za vsebine tretjih, ki so z njimi v kakršnem koli pogodbenem razmerju. Operaterji sprejemajo obvezo, da bodo ponudnike vsebin, s katerimi so v pogodbenih razmerjih, seznanili z vsebino kodeksa ter jih pozvali, da pristopijo k njegovemu podpisu in doslednemu spoštovanju.
- Podpisniki kodeksa izjavljajo, da so družbeno odgovorne osebe, ki prepoznavajo potrebo po zaščiti otrok in mladostnikov do 18. leta starosti pred škodljivimi vsebinami, ki bi škodovala njihovemu telesnemu, duševnemu in moralnemu razvoju.
- Podpisniki kodeksa prepoznavajo potrebo po podpori staršem in drugim skrbnikom za zagotavljanje varnejše rabe mobilnih telefonov pri otrocih in mladostnikih do 18. leta.

2 POJMI

2.1. **Kodeks** je samoregulativni dokument, ki so ga podpisniki sestavili in uskladili:

- za izboljšanje zaščite otrok in mladostnikov do 18. leta pred škodljivimi vsebinami, ki bi škodovale njihovemu telesnemu, duševnemu in moralnemu razvoju,
- za omogočanje primernih in dobrih razmer za njihov razvoj z nudenjem podpore staršem in drugim skrbnikom,
- za zagotavljanje varnejše rabe mobilnih telefonov pri otrocih in mladostnikih do 18. leta.

2.2. **Uporabnik** je uporabnik naročniških storitev ali uporabnik predplačniških storitev, ki jih ponujajo operaterji mobilnih javnih elektronskih komunikacijskih storitev.

2.3. **Lastna vsebina** je vsebina, ki jo operater ponuja uporabnikom na mobilnih in spletnih portalih in jo upravlja kot svojo vsebino.

2.4. **Vseбина tretjih** je katera koli mobilna vsebina, ki jo pogodbeni ponudnik storitev ponuja uporabnikom in je dostopna preko mobilnega telefona v kakršni koli obliki in na kakršen koli način.

2.5. **Mobilna vsebina** je katera koli vsebina, dostopna preko mobilnega telefona v kakršni koli obliki in ponujena na kakršen koli način.

2.6. **Škodljiva vsebina** je vsebina z nasilno, igralno, erotično in/ali seksualno naravo, ki je zakonita, vendar zaradi posebnih značilnosti lahko škoduje otrokom in mladostnikom do 18. leta, tako da resno ogrozi njihov telesni, duševni in moralni razvoj. To je vsebina, ki je primerna le za odrasle.

2.7. **Podpisniki** so lahko operaterji ali katera koli druga stranka, ki pristopi k temu kodeksu s svojim podpisom.

2.8. **Ponudnik vsebin** je katera koli fizična ali pravna oseba, ki je v pogodbenem razmerju z operaterjem in ki ponuja mobilne vsebine po sopolpisanem dogovoru.

2.9. **Vsebina ponudnika vsebin** je vsebina, ki jo ponudnik vsebin nudi na podlagi dogovora z operaterjem.

2.10. **Operater** je fizična ali pravna oseba, vpisana v register operaterjev pri Agenciji za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije, ki svojim uporabnikom ponuja javne mobilne elektronske komunikacijske storitve preko svojega elektronskega javnega komunikacijskega omrežja ali javnega elektronskega komunikacijskega omrežja drugega operaterja.

3 LASTNE VSEBINE

3.1 Razvrščanje lastnih vsebin

3.1.1 Določitev splošnih meril za razvrščanje lastnih vsebin

Vsak podpisnik kodeksa, ki upravlja z vsebinami, samoregulativno razvršča lastne vsebine po splošnih merilih in standardih razvrščanja lastnih vsebin, ki so v skladu s slovensko zakonodajo ter s splošno priznanimi družbenimi in moralnimi normami.

3.1.2 Razvrščanje vsebin za odrasle

Podpisniki tega kodeksa, ki upravljajo z vsebinami, se zavezujejo, da bodo škodljive vsebine razvrščali skladno s Priročnikom s smernicami za razvrščanje vsebin za odrasle, ki je priloga in sestavni del tega kodeksa.

3.1.3 Vrste vsebin

Ob upoštevanju splošno priznanih družbenih in moralnih norm in določil prejšnjih točk se podpisniki tega kodeksa, ki upravljajo z vsebinami, zavezujejo, da bodo na jasen in nedvoumen način ločevali vsebine, ki so primerne za vsakogar (splošne vsebine), in vsebine, ki so škodljive za otroke in mladostnike do 18. leta (škodljive vsebine).

V zvezi z nudenjem elektronskih komunikacijskih storitev se operaterji, podpisniki tega kodeksa, zavezujejo, da bodo identificirali vse vrste njihovih lastnih vsebin in svoje uporabnike na ustrezen način opozarjali, katere so škodljive za otroke in mladostnike do 18. leta.

3.1.4 Nadzor dostopa

Z ustreznimi sredstvi nadzora dostopa in samoregulacijo lastnih vsebin se bodo operaterji po svojih najboljših močeh trudili nuditi staršem in drugim skrbnikom možnost upravljanja z vrstami vsebin, do katerih lahko dostopajo otroci in mladostniki do 18. leta.

Da bi staršem in drugim skrbnikom omogočili nadzor nad dostopom do škodljivih vsebin, bodo operaterji škodljive vsebine ločili od preostalih tako, da bodo jasno prepoznavne in dostopne le z ustreznim načinom dostopa.

Operaterji, podpisniki tega kodeksa, se zavezujejo, da bodo staršem in drugim skrbnikom omogočili, da lahko za svoje otroke in mladostnike do 18. leta uporabijo ustrezna sredstva nadzora ali zapore dostopa do škodljivih vsebin. Mehanizmi nadzora se lahko razlikujejo glede na razpoložljive tehnične rešitve operaterjev, vendar upoštevajo smernice in namen tega kodeksa.

3.2 Ozaveščanje

Glede na odgovornost staršev in drugih skrbnikov za vzgojo njihovih otrok, zapisano v Ustavi Republike Slovenije in v veljavni zakonodaji, podpisniki tega kodeksa sprejemajo zavezo, da bodo starše in druge skrbnike po svojih najboljših močeh ozaveščali o škodljivih vsebinah in razpoložljivih sredstvih nadzora dostopa do takih vsebin.

Podpisniki tega kodeksa bodo staršem, skrbnikom in drugi zainteresirani javnosti zagotavljali nasvete in informacije glede uporabe mobilnih vsebin in ukrepov, ki jih lahko uporabijo za izvajanje varnejše rabe teh vsebin.

Vsak podpisnik tega kodeksa se zavezuje, da bo na svojih spletnih straneh objavjal koristne informacije izobraževalne narave, namenjene javnosti.

3.3 Uveljavitev določil kodeksa

Podpisniki kodeksa, ki upravljajo z vsebinami, prevzemajo odgovornost za njegovo uveljavitev in se zavezujejo sprejeti ustrezne ukrepe za doseg ciljev, zapisanih v kodeksu, skladno s tehničnimi zmožnostmi in razpoložljivimi sredstvi.

7 KONČNA DOLOČILA

Pristop h kodeksu se izvede s podpisom zakonitih zastopnikov ali pooblaščenih predstavnikov podpisnikov.

Sprejeti kodeks se lahko zaradi potrebe po posodobitvi v skladu z razvojem kadar koli spremeni in dopolni, vendar le s pisnim soglasjem vseh podpisnikov.

Seznam podpisnikov kodeksa je objavljen na spletni strani Združenja za informatiko in telekomunikacije pri Gospodarski zbornici Slovenije.

8 PODPISNIKI KODEKSA

- Debitel d.d.
- IZI mobil d.d.
- Mobitel d.d.
- Si.mobil d.d.
- Tušmobil d.o.o.
- T-2 d.o.o.
- Združenje za informatiko pri GZS

4 DOSTOP DO SPLETNIH VSEBIN PREKO MOBILNEGA TELEFONA

Operaterji zagotavljajo le dostop do svetovnega spleta in nimajo nadzora nad spletnimi vsebinami, tudi nad tistimi ne, ki so dostopne prek mobilnih telefonov, zato niso obvezani razvrščati ali omejevati dostopa do vsebin na svetovnem spletu.

5 NEZAKONITE VSEBINE

Operaterji bodo še naprej sodelovali s pristojnimi državnimi organi Republike Slovenije in nedržavnimi ustanovami na tem področju pri izvrševanju svojih dolžnosti po veljavni slovenski zakonodaji v boju proti nezakonitim vsebinam.

6 POBUDE IN PREDLOGI V ZVEZI Z IZVRŠEVANJEM KODEKSA

Kdor koli, ki upravičeno misli, da podpisnik kodeksa krši določila tega kodeksa, lahko predloži morebitnemu kršitelju pisni predlog za odpravo domnevnih kršitev.

Operaterji in tretje osebe, podpisniki tega kodeksa, morajo javno objaviti elektronski naslov, na katerega lahko uporabniki posredujejo svoje pobude in predloge v zvezi z izvrševanjem določil tega kodeksa.

Podpisniki tega kodeksa se zavezujejo, da bodo v razumnem času obravnavali in posredovali odgovore na prejete pobude in predloge.

